

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il ¹

בבא מציעא דף קו.

החוכר שדה מחברו ונשתדפה השדה באופנים דלהלן, האם מנכה לו מחכירותו או לא?

ומדוע?	מה הדין?	
דמקיים ביה נשארנו מעט מהרבה	אינו מנכה לו	נשתדפו כל שדותיו של המחכיר ¹
דאומר לו משום קללה דידך בא ²	מנכה לו	נשתדפו כל שדותיו של החוכר

בבא מציעא דף קו:

עד דאתו אריסי מדברא וקיימא כימא ארישיהו
(=עברו ח' שעות משהתחיל לעלות מזל טלה) חודש אדר [רש"י ד"ה עד]

לסוף עשר ³	לסוף שמונה	לסוף שש	לסוף ארבע	לסוף שעתים	עלות השחר
דגים					
טלה ⁴	דגים				
שור	טלה	דגים			
תאומים	שור	טלה	דגים		
סרטן	תאומים	שור	טלה	דגים	
מתחיל אריה	מתחיל סרטן	מתחיל תאומים	מתחיל שור	מתחיל טלה	מתחיל דגים

חודש שבט [תוד"ה וקיימא]

לסוף י"ב ⁵	לסוף י'	לסוף ח'	לסוף שש	לסוף ד'	לסוף ב'	ע. השחר
דלי						
דגים	דלי					
טלה ⁶	דגים	דלי				
שור	טלה	דגים	דלי			
תאומים	שור	טלה	דגים	דלי		
סרטן	תאומים	שור	טלה	דגים	דלי	
מתחיל אריה	מתחיל סרטן	מתחיל תאומים	מתחיל שור	מתחיל טלה	מתחיל דגים	מתחיל דלי

¹ וזו ביניהם, אבל שאר השדות שיש באותו בקעת שדות לא נשתדפו. וכך הוא הנידון גם לקמן גבי חוכר.

² ולא יכול החוכר לומר לו שאם משום קללה שלו - היה מתקיים בו "כי נשארנו מעט מהרבה", דאם היה ראוי שיתקיים בו זאת - היה מתקיים בו בשדותיו שלו, אבל בשדה שהיא מוכרת שאין לו בה אלא מעט לא נקרא "כי נשארנו" וגו'. משא"כ גבי המחכיר שגוף הקרקע שלו - שייך בו המקרא הני"ל (תוד"ה אי).

³ זו השעה שרגילים הפועלים להכנס לאחר תשע שעות ביום קרוב לסוף העשירית, אז נמצאת כימה שהוא זנב הטלה מעל ראש הפועלים דהיינו באמצע הרקיע.

⁴ לסוף שעה עשירית בחודש אדר, אחר שמונה שעות משהתחיל מזל טלה להעלות, אז זנבו נמצא באמצע השמים מעל ראש הפועלים.

⁵ כתבו תוסי' שזו השעה שנכנסים הפועלים לביתם וכבר חושך ויכולים הפועלים לראות זנב הטלה שמעל ראשם.

⁶ לסוף שעה שתים עשרה בחודש שבט, אחר שמונה שעות משהתחיל מזל טלה להעלות, אז זנבו נמצא באמצע השמים מעל ראש הפועלים.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף קו:

זמני שש התקופות

קור	חורף	זרע	חום	קיץ	קציר	רבי יהודה
אדר	שבת	כסלו	אלול	תמוז	ניסן	
שבת	טבת	חשוון	אב	סיון	אייר	

רשב"ג	נ	יסן	אייר	ס	יון	תמוז	א	ב	אלול	ת	שרי	חשוון	כ	סלו	טבת	ש	בט	אדר
-------	---	-----	------	---	-----	------	---	---	------	---	-----	-------	---	-----	-----	---	----	-----

רבי שמעון	ניסן	אייר	סיון	תמוז	אב	אלול	תשרי	חשוון	כסלו	טבת	שבת	אדר
-----------	------	------	------	------	----	------	------	-------	------	-----	-----	-----

ר' יהודה	זרע	חורף	קור	קציר	קיץ	חום
תשרי חשוון	כסליו טבת	שבת אדר	ניסן אייר	סיון תמוז	אב אלול	
חצי תשרי עד חצי כסליו	חצי תשרי עד חצי שבט	חצי שבט עד חצי ניסן	חצי ניסן עד חצי סיון	חצי סיון עד חצי תמוז	חצי תמוז עד חצי אב	חצי אב עד חצי אלול
ר' שמעון	חשוון כסליו	טבת שבט	אדר ניסן	אייר סיון	תמוז אב	אלול תשרי

מי שקיבל חכירות שדה בעשרה דני חמרה, מה הדין באופנים דלהלן?

לסברת רב כהנא	אחרי שנעשה יין החמיץ	התליעו הענבים אחר הבצירה
לרב אשי	נותן לו יין משובח ¹	נותן לו מהם ²
	נותן לו ממנו	נותן לו מהם

חכר שדה מחברו על מנת לזרוע מין מסוים האם רשאי הוא לשנות?

לת"ק	לזרוע שיעורים - האם יכול לזרוע חטים	לזרוע חטים - האם יכול לזרוע שיעורים
לרשב"ג	לזרוע תבואה - האם יכול לזרוע קטנית	לזרוע קטנית - האם יכול לזרוע תבואה
אסור	אסור וקטנית מכחישות הקרקע	מותר - דשעורים ותבואה פחות מכחישות
	אסור ³	אסור ³

¹ דהשדה עשתה שליחותה לעשות פירות טובים, ורק אח"כ החמיץ היין ונתקלקל, ואין לחוכר להפסיד משום זה.

² כיון שעדיין הענבים צריכים לקרקע - זה נקרא, דלא איחר יותר מן המנהג להניחם בשדה קודם הבצירה, לכן לא נחשב שמזלו של החוכר גרם, וגם המחכיר מפסיד.

³ והסיקה הגמ' דטעמו שלפעמים הוא זרע שנה קודם חטים ואם יזרעה עתה שיעורים תתקלקל השדה לגמרי. והתוס' (בד"ה האי) פירשו בהיפך, שע"י שזרע שנה חטים שנה שיעורים עדיף טפי, ואם יזרע שנתים רצוף מאותו מין יקלקל את האדמה, ולכן הוא קפידא במה שאומר לו לזרוע.